

razčustvovan in sentimentalno razvlečen. Prav takšna nenehna prisotnost odrasle pripovedovalke pa daje tem pripovedim tudi širšo razsežnost, dela jih zanimive in aktualne tudi za odraslega bralca. Ta namreč dobi vtis, da avtorica z njim kramlja, da ga hoče razvedriti, z marsičim seznaniti, tudi poučiti. Tako bi lahko morda sklenili, da so te zgodbe namenjene mladini v svoji anekdotično zasnovani zgodbeni plasti, na ravni pripovedovalkega komentarja pa več povedo odraslemu bralcu.

Erna Muserjeva sicer nakaže vprašanje zvrstnosti te proze glede na bralca, vendar namen njene spremne besede ni, da bi iskala teoretično razlago. Vseeno pa bi bilo zanimivo pogledati te vseskozi sveže in človeško tople pripovedi Zofke Kvedrove tudi s tega zornega kota.

Boža Krakar-Vogel
Ekonomska srednja šola v Ljubljani

Jubilejni faksimile Seliškarjeve pesniške zbirke

Tone Seliškar: Pesmi pričakovanja (reprint po izdaji Slovenske matice iz l. 1937). (Uredil in spremno besedo napisal Janez Rotar.) Slovenska matica, Ljubljana 1977. 106 + (XIV) str.

Faksimilirane izdaje tiskov iz polpretekle dobe so v slovenski založniški praksi še vedno redkost, medtem ko je sodobna tiskarska tehnika tudi na Slovenskem omogočila že vrsto adekvatnih ponatisov starih knjižnih redkosti. Kadar gre za te stare častitljive kulturne spomenike, ki so nam v originalnih izdajah težko dostopni ali pa sploh ne, se kaj malo sprašujemo po grafični ustreznosti faksimiliranih tiskov, saj smo veseli že dejstva, da jih sploh imamo. Razen tega gre za bolj ali manj okorne tiske iz prvih obdobij razvoja tiskarske obrti. Drugačen odnos pa zavzame človek do faksimila, ki nam ponovno predstavlja knjigo iz »klasične« dobe slovenskega tiskarstva. Umetelnost slovenskih tiskarjev in knjigovezov je namreč med obema svetovnima vojnima dosegla vrhunec, ki se najbrž ne bo več ponovil, še manj verjetno presešel. In tako človek kar otožno primerja vitke, elegantne linije srebrnega napisa in okvira na platnicah Seliškarjeve zbirke iz leta 1937 z okornim belim vtisom (brez okvira) v grobo platno na platnicah nove izdaje. Neprijetni vtis se obnavlja pri

branju od strani do strani; namesto mehkega, jasnega tiska trde črne črke, ki grobo kontrastno izstopajo iz ostre beline papirja (originalen je bil rjavkast). Razvoj tiskarske industrije in novih tehnik nam je res omogočil marsikaj, o čemer so včasih komaj sanjali, toda estetska raven knjige kot grafičnega izdelka je znatno padla.

Spremna beseda Janeza Rotarja primerno služi namenu izdaje, saj kratko in pretehtano zaokroženo predstavi pomen Seliškarjeve socialne lirike v slovenskem kulturnem prostoru od konca prve svetovne vojne dalje. Njen poseben strokovni prispevek sta paralela med Seliškarjevim osebnim pesniškim razvojem in splošnim razvojem slovenske socialne literature od ekspresionistične programske faze v dvajsetih letih preko realistične širine tridesetih let do borbene funkcionalnosti v vojnih letih ter poudarek na stičišču med Seliškarjevo mladinsko prozo in socialno poezijo, kar je ena redkih realizacij vse pogostejše poudarjane potrebe po integralnem vrednotenju literature za otroke in odrasle. Pomembni so tudi odstavki, ki govorijo o zunanji genezi prve izdaje, predvsem o Župančičevem mentorstvu; tu pa je pisec spremne besede, žal, zaradi formalne zaokroženosti sestavka preskopo izčrpal arhivsko gradivo, ki ga je imel na razpolago.

Jože Koruza
Filozofska fakulteta v Ljubljani

Bibliografski priročnik

Štefka Bulovec: Bibliografija slovenskih bibliografij 1561—1973. NUK, Ljubljana 1976. 229 str.

Posebno v zadnjih letih se je na Slovenskem pomnožilo število specialnih bibliografij, ki so literarnemu raziskovalcu prepotrebna pomagala. Njihova številnost je že otežkočala pregled in terjala poseben bibliografski priročnik, ki bi omogočil orientacijo v njih. Tega smo dobili v Bibliografiji slovenskih bibliografij Štefke Bulovec; strokovno zanesljiv in pregledno urejen omogoča razgled po naših bibliografijah od Trubarjevega opisa prvih lastnih publikacij do 1973. leta. Seveda ostaja tu in tam problematičen, zlasti za starejša obdobja; tako se je avtoričini pozornosti izmuznila npr. Dolničarjeva Bibliotheca Labacensis publica (IMK 1900), pa tudi ni najbolje razmejila med »retrospektivnimi bibliografijami« (št. 76—9) in »literarno zgodovino« (št. 1601).

J. K.